

Uchwała Nr XX/137/16
Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim
z dnia 12 kwietnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1514 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.), Rada Miejska w Janowie Lubelskim uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Janowa Lubelskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Ewa Janus

Załącznik do uchwały nr XX/137/16
Rady miejskiej w Janowie Lubelskim
Z dnia 12 kwietnia 2016 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2016-2022**

Janów Lubelski 2016

WSTĘP

Zjawisko przemocy w rodzinie – podstawy teoretyczne.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje:

1. **Intencjonalność:** przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. **Nierównowaga sił:** w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.
3. **Naruszanie praw i dóbr osobistych:** sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. **Wynika z działania człowieka:** powoduje cierpienie i ból - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia jednostki. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami danej rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu. Działania wspierające rodzinę powinny stanowić ważny element działalności państwa, ponieważ właśnie „rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa; stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną” . Powinna stwarzać swoim członkom warunki do zaspokajania potrzeb społecznych i emocjonalnych, a przede wszystkim potrzeby

bezpieczeństwa, przynależności i stabilizacji. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami i prawnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że *jest to zjawisko marginalne*, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007]. Kolejnym mitem jest, to że *nie ujawnia się tajemnic rodzinnych*- tymczasem przemoc nie skończy się sama. Pierwszym krokiem do jej przerwania jest przełamanie izolacji i milczenia.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym nie tylko psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną, a także zaniedbanie. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Przemoc jest to „zachowanie człowieka, którego intencją jest wyrządzenie szkody, sprawienie cierpienia, ograniczenie wolności, narzucenie władzy przy użyciu siły fizycznej i psychicznej” [Pospiszyl,1998]

„Powszechne postrzeganie przemocy opiera się na założeniu, że jest to każdy akt godzący w osobistą wolność jednostki oraz zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z jej wolą” [Pospiszy,1998]

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Przemoc w aspekcie prawnym jest przestępstwem i podlega karze. W aspekcie moralnym jest czynem godnym potępienia. W psychologicznym aspekcie to spojrzenie na problem przemocy jak na „cierpienie ofiary, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz procesy interakcji między sprawcą i ofiarą” [Mellibruda,2005]

Przemoc w aspekcie społecznym to „czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać, z drugiej strony w przeciwdziałanie

przemocy mogą angażować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych” [Mellibruda,2005].

Można wyróżnić przemoc jawną, którą można zaobserwować i ukrytą, która rzadko ogląda światło dzienne. Przemoc może być spontaniczna, czyli gorąca, lub instrumentalna, czyli chłodna.

Cykle przemocy w rodzinie:

Przemoc występująca w rodzinie ma 3 fazy powstającego się cyklu przemocy:

1. Faza narastania napięcia

W fazie pierwszej osoba stosująca przemoc jest napięta i stale poirytowana. Każdy drobiazg wywołuje jego złość, często robi awanturę, zaczyna więcej pić, przyjmować narkotyki lub inne substancje zmieniające świadomość. Może poniżać partnerkę, żonę poprawiając swoje samopoczucie. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem. Kobieta stara się jakoś opanować sytuację - uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się ze wszystkich obowiązków. Często przeprosza sprawcę. Ciągłe zastanawia się nad tym, co może zrobić, aby poprawić mu humor, uczynić go szczęśliwym i powstrzymać przed wyrządzeniem krzywdy. Niektóre kobiety w tej fazie mają różne dolegliwości fizyczne, jak bóle żołądka, bóle głowy, bezsenność, utratę apetytu. Inne wpadają w apatię, tracą energię do życia, lub stają się niespokojne i pobudliwe nerwowo. Jest to wynik narastania napięcia, które po pewnym czasie staje się nie do zniesienia. Zdarza się, że kobieta wywołuje w końcu awanturę, żeby "mieć to już za sobą".

2. Faza gwałtownej przemocy

W tej fazie osoba stosująca przemoc staje się gwałtowna. Wpada w szał i wyładowuje się. Eksplozję wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg, np. lekkie opóźnienie przyrządzonego przez partnerkę posiłku. Skutki użytej przemocy mogą być różne - podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, śmierć. Kobieta stara się zrobić wszystko, żeby go uspokoić i ochronić siebie. Zazwyczaj, niezależnie od tego jak bardzo się stara, wściekłość partnera narasta coraz bardziej. Czuje się bezradna, bo ani przekonywanie sprawcy, ani bycie miłą, ani unikanie, ani bierne poddawanie się mu nie pomagają i nie łagodzą jego gniewu. Po zakończeniu wybuchu przemocy, kobieta jest w stanie szoku. Nie może uwierzyć, że to się na prawdę stało. Odczuwa wstyd i przerażenie. Jest oszołomiona. Staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

3. Faza miodowego miesiąca

W tej fazie wszystko się zmienia. Osoba stosująca przemoc nagle staje się inną osobą. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie i usprawiedliwienie. Przeżywa poczucie winy, okazuje skruchę, przeprosza i obiecuje, że to się już nie powtórzy. Zaczyna okazywać ciepło i miłość. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć, że partner się zmienił i że przemoc była jedynie wyjątkowym incydentem, który już nigdy się nie powtórzy. faza miodowego miesiąca ma to do siebie, że jak każdy miesiąc miodowy kiedyś się kończy i znowu cykl przemocy zaczyna się od nowa.

Fazy występują kolejno po sobie, jednakże w każdym kolejnym cyklu przemoc staje się bardziej gwałtowna i trwa dłużej natomiast faza miodowego miesiąca skraca się.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jest to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni, itp. Jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – jest to wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy np. nieakceptowane pieszczoty, praktyki seksualne, seks z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia, krytykowanie zachowań seksualnych, oglądanie zdjęć oraz filmów pornograficznych. Przemoc seksualna to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – jest to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby np. : wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzenie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie. To każde zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – jest to działanie mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka, wylizywanie oraz rozliczanie z pieniędzy.

5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Zaniedbanie i niezaspakajanie podstawowych potrzeb członka rodziny, które prowadzi do jego cierpienia.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem opracowywanym zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. i stanowi podstawę do działań podejmowanych w gminie w celu zmiany negatywnego zjawiska jakim jest przemoc domowa. Ponadto w/w Program jest głównym wyznacznikiem działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- **ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta

- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 175. poz. 1362 z późn. zm.).
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2016-2022. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Janów Lubelski

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31.12.2015 r. Gmina Janów Lubelski liczyła 16 117 mieszkańców (w tym miasto 11890 mieszkańców, wieś 4282 mieszkańców).

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim wynika, że w 2015 r. 598 rodzin oraz 941 osób skorzystało z pomocy OPS. W 9 rodzinach powodem udzielonej pomocy była interwencja kryzysowa, w 3 rodzinach powodem udzielonej pomocy była przemoc, w 33 rodzinach powodem udzielonej pomocy był alkoholizm oraz Powiatowa Policja w Janowie Lubelskim przesłała 26 informacji o uruchomieniu procedury Niebieskiej Karty oraz 3 procedury Niebieskiej Karty uruchomione przez inne instytucje.

Łącznie objętych procedurą Niebieskiej Karty było 50 rodzin. W 2015 roku odbyło się 19 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i 18 Grup Roboczych. Pomocą objęto łącznie 82 osoby, w tym 65 kobiet, 8 mężczyzn i 9 dzieci.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieuwjętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Beneficjenci Programu:

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji przedmiotowego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy, jak też i ochronie rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy.

Program kierowany jest do:

- 1) Ofiar przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonków, osób starszych, osób niepełnosprawnych);
- 2) Sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) Świadców przemocy w rodzinie;
- 4) Przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;
- 5) Społeczności lokalnej

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

II. Cele programu:

Celem Programu jest:

- 1) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar i świadków
- 2) Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy
- 3) Budowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Janów Lubelski.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinary zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
  - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
  - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą
  - inicjowanie interwencji w środowisku dotknięty przemocą w rodzinie
  - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy
  - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie
- 2) Współpraca z instytucjami(interdyscyplinarność)
  - systematyczny dialog, konferencje
  - stworzenie bazy „dobrych praktyk”
  - wymiana doświadczeń
- 3) Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Janów Lubelski

- prowadzenie statystyk, badań, monitoringów.
- 4) Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i świadkom przemocy w rodzinie:
    - poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne i socjalne
    - praca socjalna,
    - telefon zaufania,
    - realizacja procedury Niebieskiej Karty,
    - praca terapeutyczna i psychologiczna, terapia indywidualna, grupowa z dorosłymi, młodzieżą i dziećmi.
  - 5) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom, rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, zmuszonych do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania lub pobytu
    - zapewnienie bezpiecznego schronienia,
    - pomoc finansowa, rzeczowa.
  - 6) Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Janów Lubelski:
    - upowszechnianie materiałów informacyjno- edukacyjnych,
    - utworzenie witryny internetowej na temat zjawiska przemocy domowej w rodzinie na terenie Gminy Janów Lubelski wraz z forum internetowym i bazą danych instytucji pomocowych działających na terenie Gminy Janów Lubelski,
    - organizowanie kampanii społecznych, konferencji.
  - 7) Profilaktyka:
    - pogadanki z rodzicami młodzieży szkolnej,
    - opracowanie i realizacja zajęć psychoedukacyjnych z zakresu umiejętności społecznych,
    - opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
  - 8) Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy
    - prowadzenie w placówkach otwartych programów profilaktycznych
    - organizowanie alternatywnych form spędzania aktywnie czasu wolnego
    - prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców
  - 9) Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie kadry, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej

- systematyczne szkolenia dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym w ramach procedury Niebieskiej Karty i podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.
- 10) Konferencje i seminaria z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla przedstawicieli instytucji, służb, różnych grup zawodowych i społecznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- 11) Zapobieganie stosowania przemocy w rodzinie:
  - zajęcia korekcyjno- edukacyjne dla sprawców przemocy,
  - poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne i socjalne,

III. Założenia Programu:

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Janowa Lubelskiego na lata 2016 - 2022,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii .

V. Zasoby Gminy Janów Lubelski w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Komenda Powiatowa Policji,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Placówki oświatowo-wychowawcze,
  - Zakłady Opieki Zdrowotnej,

- Organizacje pozarządowe,
- Parafie,
- Kuratorska Służba Sądowa
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- inne,

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych, dzielnicowych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- zaangażowanie społeczności lokalnej,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- obojętność społeczeństwa lokalnego,
- problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych w rodzinach,
- ubóstwo;
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego,
- brak wsparcia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego,

VIII. Realizacja celów Programu

Założenia programowe:

CEL 1:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Janów Lubelski

Działania:

1. Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
Podmiot realizujący działanie:
  - Rada Miejska
  - Burmistrz

2. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:
  - pracownicy socjalni,
  - przedstawiciele PCPR,
  - przedstawiciele oświaty,
  - przedstawiciele policji,
  - kuratorzy sądowi,
  - przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - przedstawiciele ochrony zdrowia,
  - przedstawiciele organizacji pozarządowych,

3. Potrzeby w sferze działania przeciw przemocy w Gminie Janów Lubelski:
  - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
  - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
  - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
  - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
  - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
  - podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
  - poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne,

- sesje terapii indywidualnej,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych,

4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie przemocy,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach, parafiach, OPS,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy,

Podmioty realizujące działanie:

- Placówki oświatowo-wychowawcze,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- inne,

CEL 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Działania w ramach procedury Niebieskiej Karty
2. Izolowanie sprawców od ofiar.

3. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-
edukacyjnych oraz motywowanie do ich odbycia. Kierowanie do odpowiednich instytucji.
4. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc,
motywowanie oraz kierowanie do placówek leczenia odwykowego.
5. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Janowie Lubelskim o obowiązek podjęcia
leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
6. Kierowanie wniosków do Prokuratury Rejonowej w Janowie Lubelskim.

CEL 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
  - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym
przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach
wsparcia,
  - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
  - udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
  - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-
edukacyjnych,
  - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu
interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Przedstawiciele oświaty,
  - Przedstawiciele ochrony zdrowia.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- Opracowanie lokalnego Informatora instytucji wspierających osoby dotknięte przemocą

Podmioty realizujące działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Policja,
  - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Wsparcie dla członków zespołu interdyscyplinarnego poprzez udział w superwizji, konferencjach i szkoleniach.

Zakładane efekty realizacji programu:

- Zwiększenie liczby i różnorodności realizowanych programów profilaktyki.
- Zwiększenie liczby osób uczestniczących w programach profilaktyki.
- Zwiększenie liczby kampanii społecznych adresowanych do ofiar i świadków przemocy.
- Zwiększenie liczby mężczyzn realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie liczby szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych na temat diagnozowania sytuacji przemocy i podejmowania interwencji.
- Zwiększenie liczby i rodzajów programów pomocy adresowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie różnorodności i liczby działań interwencyjno – korekcyjnych wobec sprawców przemocy.
- Zwiększenie liczby badań dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
- Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Janów Lubelski wobec zjawiska przemocy

Monitorowanie:

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej.

Sprawozdawczość:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

Finansowanie Programu:

Działania podejmowane w ramach realizacji programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu Gminy Janów Lubelski. Przewiduje się również współudział w finansowaniu ww. działań z budżetu państwa, funduszy unijnych, funduszy strukturalnych, grantów, konkursów.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Janowie Lubelskim

Ewa Janus

